

SYDSUDANS OLIE – DET SORTE GULD

I dette temaforløb skal eleverne arbejde med et case om olieudvinding i Sydsudan. Et fiktivt oliefirma vil gerne udvinde olie i området omkring byen Malakal. Eleverne bliver inddelt i fire grupper af aktører, som har hver deres interesser, og de skal nu forhandle om, hvilke vilkår de vil give olieselskabet.

Eleverne får gennem arbejdet indblik i de problemstillinger, Sydsudan står over for i relation til olieindustrien. De skal sætte sig ind i deres stofområde og argumentere for forskellige synspunkter. Målet er, at eleverne lærer at forstå og argumentere for forskellige sider af en sag. Forløbet kan bruges som ramme for en temaugle, men der kan også udvælges enkelte elementer til brug i den daglige undervisning.

Del 1 – introduktion til Sydsudan

Eleverne præsenteres for Sydsudan. I kan bruge PowerPoint-præsentationen og det medfølgende manuskript til at introducere landet for eleverne:

<https://heleverdeniskole.dk/bibliotek/sydsudan/praesentation-af-sydsudan/>

Derefter læser de om landet på hjemmesiden. Lad dem bruge tid på at læse temaet om olie og se animationsfilmen, der er tilknyttet: <https://heleverdeniskole.dk/bibliotek/sydsudan/olie-det-sorteguld/> og <https://heleverdeniskole.dk/bibliotek/sydsudan/kampen-om-olien/>

Som baggrundsviden kan eleverne desuden læse teksten: "Olie – til gavn for nogen og til skade for andre." Den er udarbejdet af Operation Dagsværk, der i 2011 satte fokus på Peru og udvinding af olie: <https://heleverdeniskole.dk/sites/default/files/file-attachments/Olieudvinding-i-peru-Operation-Dagsv%C3%A6rk-2011.pdf>.

Del 2 – præsentation af case og research

Eleverne præsenteres for den case, de skal arbejde med resten af ugen:

Case – kinesisk olieselskab ønsker at udvinde olie i Sydsudan

Sydsudan er et fattigt land med en rig undergrund. Det kinesiske olieselskab COP (China Oil and Petroleum) ønsker at udvinde olie i Sydsudan. COP er det største olieselskab i Kina og har hovedkvarter i Kinas hovedstad Beijing. De vil gerne udvinde olie nær landsbyen Malakal i det nordlige Sydsudan, men olieselskabet er stadig i gang med at kortlægge området for at undersøge, hvor de største oliereserver forekommer.

I Malakal er der stor mangel på arbejde, og folk har svært ved at tjene penge. Derfor vil de gerne have en stor arbejdsplads i nærheden. Samtidig har de hørt historier fra andre landsbyer om olieselskaber, der forurener, så man ikke kan drikke vandet eller dyrke jorden.

Lokale NGO'er er utilfredse med, at olieselskaberne ikke betaler ret meget i skat, og at lederne beholder de penge, de tjener, for sig selv.

Eleverne opdeles i 4 grupper (de forskellige aktørerne). På de sidste to sider er der en beskrivelse af hver gruppe. Klip beskrivelserne ud og del dem ud til eleverne, sådan at hver gruppe kun læser sin egen gruppebeskrivelse. Eleverne bruger nu tid på selv at sætte sig ind i deres synspunkter og måske researche videre på hjemmesiden og internettet. Hver gruppe forbereder en kort præsentation af deres holdninger.

For de ældste klassetrin kan I evt. underopdele de to grupper "lokalbefolkningen" og "politikere" i to store etniske grupper, dinka og nuer. På den måde bliver der i alt seks grupper, og politikere og lokalbefolkningen skal nu også sørge for, at begge grupper bliver tilgodeset i forhandlingerne.

Del 3 – første forhandlingsrunde

Nu er det tid til det første møde mellem grupperne. Det er vigtigt, der er en forhandlingsleder (læreren eller en person udefra). Eleverne kan udpege en talsperson i hver gruppe, der fører ordet til at starte med. Hver gruppe fremlægger deres synspunkter og argumenter for de andre.

Lev jer ind i rollerne og klæd jer også gerne ud. Hvem er for eksempel præsident blandt Sydsudans politikere? Er der miljøaktivister blandt NGO'erne? Hvilke af Sydsudans befolkningsgrupper er repræsenteret? Og hvem taler for det kinesiske olieselskab? Husk, at I kæmper for, at netop jeres synspunkter bliver hørt. Grupperne kan efterfølgende komme med spørgsmål til hinanden.

Del 4 – forberedelse af de endelige forhandlinger

Alle arbejder videre i grupperne. Tag de andre gruppers argumenter med i jeres overvejelser og forbered jeres endelige argumenter, slogans og plakater. Hvis der er tid, kan grupperne også forberede medieproduktioner på SkoleTube – fx små film eller tegneserier. Vi har lagt film og billeder ud til fri brug i jeres produktioner: <https://heleverdeniskole.dk/bibliotek/sydsudan/film-og-foto-til-fri-brug/>

Grupperne opfordres til at interagere med hinanden undervejs. Prøver det kinesiske olieselskab at bestikke lokalbefolkningen? Demonstrerer lokalbefolkningen, fordi olieselskabet borer på deres jord? Fristes Sydsudans politikere til at stjæle af statskassen og beholde pengene fra olien selv? Konstaterer NGO'erne olieudslip i området og forsøger at lukke borerne?

Del 5 – eleverne sætter sig til forhandlingsbordet

Nu er det tid til den endelige forhandling. Nu får vi svar på, hvordan og på hvilke vilkår olieselskabet får lov til at udvinde olie i Sydsudan. Alle sætter sig ved forhandlingsbordet. Hver gruppe har forberedt et produkt med deres endelige konklusioner og forslag, som de fremlægger for de andre. Produktet kan for eksempel være en PowerPoint, en planche, en folder eller en medieproduktion. Husk at leve jer ind i rollerne. Det er nu, det gælder. Efter præsentationerne begynder forhandlingerne.

Det er fint, hvis eleverne i de fire grupper kan blive enige om en løsning, der gør alle tilfredse. Men det er ikke sikkert, at I kan blive enige om vilkårene for olieudvinding i Malakal. Den slags komplekse problemstillinger vil det ofte være svært at nå til enighed om i virkeligheden.

DE FIRE GRUPPER:

Lokalbefolkningen i Malakal:

I er en del af den lokale **befolkning i Malakal**. Jeres interesser er:

- At olieselskabet skaber arbejdspladser og udvikler området, så der fx bliver bygget nye veje og skoler. I dag har landsbyen kun én skole, og I har et stort ønske om at få udvidet skolen. Landsbyen har ingen sundhedsklinik – det er også et stort ønske.
- At jeres drikkevand ikke forurenes, og at I fortsat kan dyrke jeres jord.

Mulig strategi: Kontakt lokale NGO'er og organisér en demonstration med bannere og opråb for at påvirke Sydsudans politikere.

Læs mere om Sydsudans folk, kultur og sprog: <https://heleverdeniskole.dk/bibliotek/sydsudan/folk-og-sprog/>

Det kinesiske olieselskab:

Jeres overordnede interesse er at tjene så mange penge som muligt. Derfor ønsker I:

- At udvinde olie dér, hvor der er de største olieforekomster
- At betale så lidt skat som muligt i landet
- At undgå for mange miljømæssige krav
- At investere så lidt som muligt i lokalområdet

Mulig strategi: Undersøg hvor i Sydsudan, der er de største olieforekomster. I prøver måske at bestikke politikerne for at få en god kontrakt. I forsøger at krybe uden om lokalbefolkningens krav om miljøhensyn. I kan også true med at finde et andet land, hvor I skal betale mindre i skat.

Læs mere om kampen om olien i Sydsudan: <https://heleverdeniskole.dk/bibliotek/sydsudan/kampen-om-olien/>

Sydsudans politikere:

I er politikere i Sydsudan, og jeres interesser er:

- At skabe arbejdspladser og økonomisk vækst i landet
- At få en god kontrakt med olieselskabet, der sikrer mange penge til jer selv
- At lokalbefolkningen ikke protesterer og gør modstand mod selskabet

Mulig strategi: Måske kan I blive fristet af tilbud om penge til jer selv (korruption). Hvis der ikke skal udbryde konflikter i området, hvor olieselskabet borer, skal I sørge for, at lokalbefolkningen ikke gør modstand. Jeres naboland Sudan skal have betaling for at transportere olien. Derfor skal I have penge nok for olien til, at I også kan betale dem.

Læs mere om forholdet til Sudan: <https://heleverdeniskole.dk/bibliotek/sydsudan/verdens-yngste-land/>

NGO'erne:

I er en gruppe NGO'er. NGO står for "non governmental organisation". Det er organisationer som fx Oxfam IBIS, der arbejder for, at folk får mere indflydelse på deres eget liv. I er en slags "vagthunde", som vil sikre, at lokalbefolkningen ikke bliver snydt. Jeres interesser er:

- At sørge for, at olieselskaberne betaler så meget i skat som muligt til Sydsudan, som kan bruges til at betale for skoler og sygehuse
- At støtte lokalbefolkningen i Sydsudan, så de kan lægge pres på politikerne, for at landet får flere penge for olien
- At holde øje med om landets lovgivning efterleves, således at olieselskaberne skal investere og bidrage til udvikling i lokalsamfundene

Mulig strategi: Oplyse lokalbefolkningen om deres rettigheder – måske med foldere med information omkring olieindustrien i Sydsudan. Holde øje med at politikerne eller den lokale befolkning ikke modtager bestikkelse af olieselskaberne.

Læs mere om olieforurening: <http://heleverdeniskole.dk/laeseraketten/olieforurening/>